

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Micháliku a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí konanom 28. októbra 2015 v Bratislave v trestnej veci obvineného **B. K.** pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák., o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 28. februára 2012, sp. zn. 6To 3/2012, podľa § 382a, § 385 ods. 1, § 386, § 388 ods. 1 Tr. por. po zistení dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. l/ Tr. por. takto

rozhodol:

Uznesením Krajského súdu v Prešove z 28. februára 2012, sp. zn. 6To 3/2012, bol

porušený zákon

v ustanovení § 316 ods. 1 Tr. por. **v neprospech** obvineného **B. K.**.

Toto uznesenie **sa zrušuje** v celom rozsahu.

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Krajskému súdu v Prešove **sa p r i k a z u j e**, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Humenné z 22. novembra 2011, sp. zn. 3T 36/2009, bol obvinený B. K. uznaný vinným z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 25. augusta 2006 ako predseda združenia R. v S. prevzal od J. P. a M. P. cez príjmový pokladničný blok č. 1 opatrený razítkom auto-moto-služby stavebné a zvaračské práce sumu 52 000 Sk (1 726,08 Eur) za účelom prevodu vlastníctva bytu č. X. v obytnom bloku č. X. na ul. Š. v S., ktoré však na účet združenia nepoukázal, doposiaľ zmluvu o predaji bytu s J. P. a M. P. neuzavrel, čím tak J. a M. P. spôsobil škodu vo výške 43 093,10 Sk (1 430,42 Eur).

Za to bol odsúdený podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. za použitia § 38 ods. 2 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 5 mesiacov, výkon ktorého mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a/, § 50 ods. 1 Tr. zák. podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní 12 mesiacov. Podľa § 51 ods. 4 písm. c/ Tr. zák. súd obvinenému uložil tiež povinnosť nahradiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu.

Podľa § 56 ods. 1 Tr. zák. bol obvinenému zároveň uložený aj peňažný trest vo výške 663,88 Eur, pričom pre prípad úmyselného zmarenia jeho výkonu mu bol podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. ustanovený náhradný trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bol napokon obvinený zaviazaný uhradiť poškodeným J. P. a M. P. sumu vo výške 1 430,42 Eur. So zvyškom nároku na náhradu škody boli poškodení odkázaní podľa § 288 ods. 2 Tr. por. na občianske súdne konanie.

Krajský súd v Prešove uznesením z 28. februára 2012, sp. zn. 6To 3/2012, odvolanie obvineného B. K. a jeho manželky L. K. podľa § 316 ods. 1 Tr. por. ako oneskorene podané zamietol.

Proti vyššie citovanému rozhodnutiu odvolacieho súdu bolo 3. apríla 2012 na prvostupňový súd doručené dovolanie obvineného B. K., podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Petra Nízkeho, a to z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. l/ Tr. por. („odvolací súd zamietol odvolanie podľa § 316 ods. 1, hoci na to neboli splnené zákonné dôvody ...“).

V bližšom písomnom zdôvodnení podaného dovolania obvinený upozornil na to, že odvolací súd pri posudzovaní zákonnosti podaného odvolania opomenul vziať do úvahy tú skutočnosť, že hoci sa pojednávajú na Okresnom súde Humenné dňa 22. novembra 2011 zúčastnil aj jeho právny zástupca, tento už pri samotnom vyhlásení rozsudku nebol prítomný, a teda rozhodnutie súdu bolo vyhlásené len za jeho prítomnosti. Z toho dôvodu sa aj po vyhlásení rozsudku a po poučení o riadnom opravnom prostriedku nevyjadril či podáva alebo nepodáva odvolanie, ale len uviedol, že sa tak rozhodne až po dohode so svojím právnym zástupcom, v čase vyhlásenia rozsudku už neprítomným. Pokiaľ ide o následné doručenie prvostupňového rozsudku jeho právnenému zástupcovi, tak k tomuto došlo 12. januára 2012, a teda s poukazom na § 309 ods. 1, ods. 2 Tr. por. bolo ním podané odvolanie podané v zákonom stanovenej 15 - dňovej lehote.

Vzhľadom na vyššie uvedené preto obvinený navrhol, aby dovolací súd po vykonanom dokazovaní napadnuté uznesenie Krajského súdu v Prešove zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Námestníčka okresného prokurátora v rámci svojho písomného vyjadrenia, doručeného prvostupňovému súdu 18. júna 2012, navrhla podané dovolanie zamietnuť, nakoľko ho nepovažuje za nedôvodné. Odôvodnila to tým, že z obsahu zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom dňa 22. novembra 2011 vyplýva, že daného pojednávajú sa zúčastnil aj obhajca obvineného B. K., ktoré navyše vystupoval aktívne (vypočúvaným svedkom kládol otázky a prednášal záverečný návrh). Je síce pravdou, že po vyhlásení rozsudku sa obvinený vyjadril v tom smere, že sa rozhodne až po dohode s právnym zástupcom, no táto okolnosť sama o sebe ešte neznamená, že tam obhajca prítomný nebol. Skôr sa nazdáva, že obhajca a obvinený chceli urobiť podrobnejšiu analýzu výsledkov dokazovania a zvážiť reálnu úspešnosť opravného prostriedku. Záverom poznamenala, že po vyhlásení rozsudku sudca poskytol účastníkom konania správne poučenie, pričom v danom prípade nejde o prípad nutnej obhajoby.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) po preskúmaní predloženého spisového materiálu primárne zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por. a § 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), a že spĺňa tiež i obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.).

Zároveň však ale dospel k záveru, že obvineným tvrdený dôvod dovolania je zjavne preukázaný a že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 a § 388 ods. 1 Tr. por., a preto v zmysle § 382a Tr. por. nariadil neverejné zasadnutie, v rámci ktorého bolo zistené, že dovolanie bolo podané **dôvodne**.

Podľa § 371 ods. 1 písm. l/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak odvolací súd zamietol odvolanie podľa § 316 ods. 1, hoci na to neboli splnené zákonné dôvody, alebo zbral na vedomie späťvzatie odvolania obhajcom alebo osobou uvedenou v § 308 ods. 2 napriek tomu, že obvinený nedal výslovný súhlas na späťvzatie odvolania.

Podľa § 316 ods. 1 Tr. por. odvolací súd zamietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene, osobou neoprávnenou alebo osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala alebo znovu podala odvolanie, ktoré v tej istej veci už predtým výslovne vzala späť alebo bolo podané proti výroku, proti ktorému nie je prípustné.

Podľa § 173 ods. 1 Tr. por. rovnopis rozsudku sa doručí obžalovanému, prokurátorovi, poškodenému, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody, zúčastnenej osobe, a to aj keď boli pri vyhlásení rozsudku prítomní.

Podľa § 173 ods. 2 Tr. por. ak má obžalovaný obhajcu alebo zákonného zástupcu, doručí sa rovnopis rozsudku aj jemu.

Podľa § 309 ods. 1 Tr. por. odvolanie sa podáva na súde, proti ktorého rozsudku smeruje, a to do 15 dní od oznámenia rozsudku. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku.

Podľa § 309 ods. 2 Tr. por. ak sa rozsudok oznamuje tak obžalovanému, ako aj jeho obhajcovi a zákonnému zástupcovi, plynie lehota od toho oznámenia, ktoré bolo vykonané najneskoršie.

Podľa § 310 ods. 1 Tr. por. ak osoba oprávnená podať odvolanie je prítomná pri vyhlásení rozsudku súdu prvého stupňa a poučená podľa § 309, predseda senátu umožní osobám oprávneným podať odvolanie vyjadriť sa a ich vyhlásenie o opravnom prostriedku sa zaznamená do zápisnice o hlavnom pojednávaní. Ak má obžalovaný obhajcu, môže urobiť také vyhlásenie po porade s obhajcom. Osoba oprávnená podať odvolanie môže oznámiť, že zatiaľ sa k možnosti využitia odvolania nevyjadruje. Do zápisnice o hlavnom pojednávaní sa zaznamená, proti ktorému výroku rozsudku odvolanie smeruje, alebo že odvolanie smeruje aj proti konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal predložený spisový materiál a dospel k takému záveru, že v predmetnom prípade došlo k pochybeniu, ak bolo zo strany Krajského súdu v Prešove odvolanie obvineného B. K. ako i jeho manželky Ľ. K. zamietnuté ako oneskorene podané.

Zo zápisnice z hlavného pojednávania konaného dňa 22. novembra 2011 na Okresnom súde Humenné vyplýva (č.l. 207 a nasl.), že tohto sa zúčastnil aj právny zástupca obvineného JUDr. Peter Nízky, kládol vypočúvaným svedkom otázky, vyjadroval sa k prečítaným listinným dôkazom a tiež využil i právo záverečnej reči.

Po vyhlásení rozsudku (pred ktorým boli prítomné strany vyzvané konajúcim samosudcom na opustenie pojednávacej miestnosti za účelom prípravy rozhodnutia), jeho odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku je v zápisnici zaznamenané nasledovné vyjadrenie obvineného B. K. (č.l. 219 spisu): „obžalovaný udáva, že sa nevyjadruje, že sa rozhodne až po dohode s právnym zástupcom.“

Proti prvostupňovému rozsudku podali odvolanie obvinený B. K. a jeho manželka Ľ. K., a to ako osoby na to oprávnené v zmysle § 307 ods. 1 písm. b/ a § 308 ods. 2 Tr. por.

Obvinený podal odvolanie faxom dňa **18. januára 2012**, ktoré písomne potvrdil prostredníctvom pošty ešte v ten istý deň. **Manželka obvineného** podala odvolanie faxom

dňa **24. januára 2012** a písomne ho potvrdila rovnako prostredníctvom pošty ešte v ten istý deň.

Z v spise sa nachádzajúcej doručenky je zrejmé, že prvostupňový rozsudok Okresného súdu Humenné z 22. novembra 2011, sp. zn. 3T 36/2009, bol právnenému zástupcovi obvineného JUDr. Petrovi Nízkemu doručený **12. januára 2012**.

Pokiaľ ide o otázku prítomnosti obhajcu obvineného JUDr. Petra Nízkeho na vyhlásení prvostupňového rozsudku, tak tu sa v rámci následného informatívneho výsluchu okrem obvineného a samotného menovaného obhajcu aj poškodená M. P. (prítomná na hlavnom pojednávaní konanom dňa 22. novembra 2011 spolu s manželom J. P.) zhodne s ich tvrdeniami vyjadrila v tom smere, že obhajca obvineného sa po opustení pojednávacej miestnosti na požiadanie sudcu už na vyhlasovaní rozsudku nezúčastnil a obvinený tam bol teda sám.

Prokurátor prítomný na spomínanom hlavnom pojednávaní sa v rámci následného prešetrovania k veci v podstate jednoznačne nevyjadril, keď len uviedol, že vzhľadom na záznam z hlavného pojednávania, ktorý je súčasťou dozorového spisu má za to, že obhajca obvineného pri vyhlásení rozsudku prítomný bol. Ak ide potom o obsah písomného vyjadrenia námestníčky okresného prokurátora k podanému dovolaniu, tak tu uvedené závery sú potom čisto hypotetické, a v časti konštatujúcej, že po vyhlásení rozsudku sudca poskytol účastníkom konania správne poučenie, pričom v danom prípade nejde o prípad nutnej obhajoby, navyše vzhľadom na riešenú otázku úplne bezvýznamné.

S poukazom na vyššie popísanú situáciu, tiež i s prihliadnutím na vyjadrenie vo veci konajúceho samosudcu, najvyšší súd dospel k názoru o potrebe aplikácie zásady „v pochybnostiach v prospech obvineného“ v posudzovanej veci .

Je treba zdôrazniť v prvom rade tú skutočnosť, že vyššie citované vyjadrenie obvineného po vyhlásení rozsudku v tom smere, že sa nevyjadruje a že sa rozhodne až po dohode s právnym zástupcom, skutočne nasvedčuje skôr tomu, že právny zástupca obvineného v danom čase na hlavnom pojednávaní prítomný nebol. **Ak by totiž JUDr. Nízky bol účastný aj pri vyhlasovaní rozsudku, zákonný postup sudcu v súlade s § 310 ods. 1 Tr. por. by musel byť taký, že by tento obvinenému umožnil poradu so svojim obhajcom**

a následné zaprotokolované vyhlásenie obvineného k opravnému prostriedku by malo niektorú z nasledovných 3 foriem: 1/ obvinený po porade so svojím obhajcom podáva odvolanie, 2/ obvinený sa po porade so svojím obhajcom vzdáva práva na podanie odvolania, 3/ obvinený sa po porade so svojím obhajcom zatiaľ k možnosti využitia odvolania nevyjadruje. Ani jedna z uvedených verzií nevyvoláva žiadne pochybnosti ohľadne prítomnosti obhajcu na vyhlásení rozsudku. Dovolací súd však nevyklučuje aj alternatívu inej jednoznačnej formulácie, a to napr. výslovným konštatovaním v zápisnici, že pri vyhlasovaní rozsudku boli prítomní obvinený i jeho obhajca.

Spôsob protokolácie, aký si zvolil samosudca konajúci v posudzovanom prípade, však **neumožňuje urobiť jednoznačný záver ohľadne prítomnosti obhajcu obvineného pri vyhlasovaní prvostupňového rozsudku**. Použitá protokolácia je nedôsledná a nejednoznačná, pričom ani dodatočné šetrenie vykonané na príkaz dovolacieho súdu neprineslo v uvedenom ohľade viac „svetla“. Ba práve naopak pochybnosti sa zvýšili aj vzhľadom na vyjadrenie poškodenej M. P..

Z daného stavu treba potom považovať za začiatok plynutia zákonnej 15 - dňovej lehoty na podanie odvolanie až doručenie prvostupňového rozsudku právnenému zástupcovi obvineného, ku ktorému došlo **dňa 12. januára 2012** (a nie teda už vyhlásenie rozsudku na hlavnom pojednávaní dňa 22. novembra 2011), z čoho vyplýva, že **koniec lehoty pripadol na 27. január 2015** (viď k tomu aj § 63 ods. 3 Tr. por.).

Z vyššie ozrejmenej dôvodov je teda potrebné považovať obe podané odvolania za podané v zákonom stanovenej lehote (odvolanie obvineného bolo podané 18. januára 2012 a odvolanie manželky obvineného 24. januára 2012), čím bol ich zamietnutím zo strany krajského súdu porušený zákon v § 316 ods. 1 Tr. por. v neprospech obvineného.

Najvyšší súd zrušil druhostupňové rozhodnutie v celom rozsahu, a teda aj v časti ohľadne zamietnutia odvolania manželky obvineného, s ohľadom na to, že obe podané odvolania sa týkajú tej istej osoby - obvineného B. K., manželka obvineného je osobou oprávnenou na podanie odvolania len v prospech obvineného, pričom lehota na podanie odvolania jej končí tým istým dňom ako obvinenému, oba výroky napadnutého rozhodnutia sú úzko späté a priamo sa dotýkajú obvineného, a napokon ako relevantný dôvod na uvedený postup možno považovať i to, že odvolacie námietky manželky obvineného

sú obsahovo totožné s tými, ktoré uplatnil v písomnom odvolaní samotný obvinený.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody bolo preto rozhodnuté tak, ako je uvedené v enunciacie tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 28. októbra 2015

JUDr. Štefan M i c h á l i k, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová